

“Iedereen is artiest” (J. Beuys)

Het “DNA” van de Stedelijke Academie voor Muziek Woord en Dans Lier

- ✓ Het APP of Artistiek Pedagogisch Project
- ✓ Evaluaties en examens in de SAMWD Lier
- ✓ De SAMWD Lier in de praktijk

vakman
unieke
kunstenaar
performer
samspeler
uitkijktoren
onderzoeker
verbredend
verdiepend
iedereen
artiest
podium

Artistiek-pedagogisch project (APP) van de SAMWD Lier

“Iedereen is artiest” – J. Beuys

WAAR STAAN WE VOOR?

- ✓ Kunst- en cultuureducatie moeten onderdeel zijn van het kerncurriculum van het onderwijs. Iedereen heeft recht op kunsteducatie. De SAMWD wil geen 'ivoren toren', maar een *uitkijktoren* zijn, met een open kijk op het culturele en maatschappelijke landschap.
- ✓ De pedagogische aanpak van de SAMWD moet levendig zijn en blijven.
- ✓ De SAMWD wil zowel de esthetiek uit het verleden, als de discipline die daarvoor nodig is, bewaken.
- ✓ De SAMWD wil kunst- en cultuureducatie als bindend element in de maatschappij bevorderen: kunst- en cultuureducatie stimuleren immers de ontwikkeling van creatief denken, de competentie om artistieke uitdrukkingvormen naar waarde te schatten, en de actieve deelname aan de cultuur van de maatschappij.
- ✓ De vorming in muziek, woordkunst en dans die de SAMWD aanbiedt, wil een combinatie van verschillende leerlijnen zijn: zowel het ontwikkelen van vaardigheden, als het aanbrengen van culturele bagage om muziek, woordkunst en dans te begrijpen en er voor open te staan.
- ✓ De SAMWD wil *verbredend* en *verdiepend* werken: met een basispakket maar ook een meer doorgedreven opleiding, afgestemd op de leerbehoeften van zowel amateurkunstenaars als jongeren in voorbereiding op Hoger Kunstonderwijs. *“Modeltraject versus individueel traject”*.
- ✓ Voortgezette professionele ontwikkeling van de leerkrachten is essentieel.
- ✓ De SAMWD wil deelnemen aan de ontwikkeling van een professionele methodiek voor assessment en evaluatie.
- ✓ De aangeboden opleiding moet resulteren in een hoogwaardige presentatie door de leerlingen, steeds afgestemd op de mogelijkheden van de leerling.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- ✓ Strategische ontwikkelingsdoelen op lange termijn vastleggen.
- ✓ Streven naar multicultureel onderwijs als afspiegeling van de maatschappij.
- ✓ Verankering in en ondersteuning van plaatselijke gemeenschappen via de werking van de hoofdschool en de filialen.
- ✓ De eigen doelstellingen regelmatig kritisch evalueren en bijsturen waar nodig
- ✓ Programma's op maat van specifieke doelgroepen aanbieden (volwassenen, tienerklas, pre-opleiding, allochtonen...)
- ✓ Aanpassingsvermogen laten primeren op traditie, zodat het DKO-aanbod relevant en actueel blijft.
- ✓ De verbinding PROCES-PRODUCT blijven bewaken.

Evaluaties in de SAMWD

Wij willen al diegenen die zich als leerling inschrijven in onze academie een brede, doorgedreven artistieke vorming op maat bieden.

Breed artistiek: we zetten in op de ontwikkeling van competenties als **vakman, kunstenaar, onderzoeker, samenspeler en performer**.

Op maat: we gaan er van uit dat elk leerling zich ontwikkelt via een eigen weg en op een eigen tempo. Wij engageren ons om elk leerling op zijn/haar niveau en op zijn/haar tempo te ondersteunen in zijn/haar brede artistieke ontwikkeling.

Doorgedreven: wij mikken er op de artistieke competenties van leerlingen zo ver mogelijk te ontwikkelen.

Wij willen leerlingen ondersteunen in hun brede artistieke ontwikkeling. Onze evaluaties zijn daarom voedend. Dat betekent dat:

- ✓ de evaluatie de vorm aanneemt van feedback (tips, suggesties,...) die leerlingen helpt een volgende stap te zetten in hun artistieke ontwikkeling;
- ✓ de “goesting” om zich artistiek te ontwikkelen aangewakkerd wordt.

We kiezen voor een ontwikkelingsgerichte i.p.v. een beoordelende aanpak. We menen dat in een artistieke vorming de ontwikkeling van een unieke ik, van een eigen stem en/of vormtaal voorop staat.

Ons evaluatiebeleid en -praktijken houden rekening met de kwaliteitscriteria die de onderwijsoverheid ons voorschrijft m.a.w.

- ✓ transparant zijn = helder en duidelijk voor alle betrokken partijen (leerlingen, ouders, collega's, externe belangstellenden,...);
- ✓ valide zijn = evalueren wat we beogen te evalueren met daartoe geschikte vormen en contexten;
- ✓ betrouwbaar zijn = onafhankelijk zijn van toevalsfactoren.

WAT EVALUEREN WE?

Gebaseerd op onze baseline 'iedereen is artiest' streven we een brede artistieke ontwikkeling na. We zetten in op de ontwikkeling van competenties binnen de rollen van vakman, kunstenaar, onderzoeker, samenspeler en performer.

De vooruitgang en ontwikkeling van onze leerlingen op die gebieden beschrijven we in onze evaluaties.

In de ontwikkeling van **vakmanschap** staan techniek, vakkennis, oefenen en werkdiscipline, concentratie en aandacht voor afwerking centraal.

In het gebied van het **kunstenarschap** zijn de centrale begrippen: maken, experimenteren, spelen, verbeelden en uitdrukken.

Bij de **onderzoeker** is de kern de ontwikkeling van een artistieke nieuwsgierigheid, en de ontwikkeling van kritisch kijken naar de omgeving en zichzelf.

Bij de **samenspeler** beogen we de ontwikkeling van samenwerkingscompetenties.

In de rol van **performer** staan het zichzelf presenteren, het zich voorbereiden op een voorstelling, en het veelzijdig en kritisch observeren van zichzelf, medespelers en publiek vooraan.

WANNEER EVALUEREN WE?

Evaluatie-activiteiten zijn een integraal onderdeel van ons artistiek onderwijs.

Wij beschouwen lesgeven, leren en evalueren als één geheel. Evaluatie is een permanente activiteit. Leerlingen krijgen zowel tijdens de les als erna aanwijzingen (feedback, huiswerk, opdrachten,...).

Daarnaast organiseren we een waaier aan momenten waarop leerlingen hun kunnen als vakman, kunstenaar, onderzoeker, samenspeler en performer tonen: leerlingenvoordrachten, klasconcerten, examens, voorstellingen,...

WIE BETREKKEN WE?

Eén van onze doelstellingen is de ontwikkeling van competenties op het gebied van de onderzoeker, en één van de elementen daartoe is het kritisch kunnen onder de loep nemen van het eigen werk en werkproces. Van bij het begin stimuleren we leerlingen daartoe via vormen van **zelfevaluatie**.

Wij gaan er van uit dat de ontwikkeling van competenties op het gebied van vakmanschap het best beoordeeld worden door de leraar, voor specifieke profielen aangevuld met feedback van externe juryleden.

CONCREET

- ✓ Inhoudelijk materiaal met kaartensets (kinderen en volwassenen), landkaarten, websites,...
- ✓ Basisdocument van minimaal 5x4 basiscompetenties, dat als “kijkwijzer” dient tijdens examens, voordrachten, voorstellingen...:
 - 5 rollen: vakman, kunstenaar, performer, samenspeler, onderzoeker die samen de “unieke ik” vormen.
 - Aangepast per studierichting Muziek, Woord en Dans
 - 1 tussentijdse evaluatie & 1 eindevaluatie per schooljaar
 - Minimaal 4 kerncompetenties per rol, met telkens ruimte voor persoonlijke feedback. Eindevaluatie in schaalverdeling “onvoldoende – voldoende – goed – zeer goed – uitstekend” en persoonlijke feedback.
 - Te gebruiken als leidraad voor volledige opleiding van de leerling: leerlingen worden dus steeds competent in deze rollen.
 - Open systeem uitgaand van geïntegreerde opvolging van de leerling: één evaluatiefiche per leerling waarop alle leerkrachten die aan een leerling lesgeven hun evaluatie en feedback noteren
 - Te integreren in DKO3: evaluatiefiche gekoppeld aan leerlingfiche.
- ✓ Alle podiumkansen komen in aanmerking (leerlingenvoordrachten, klasconcerten, halfjaarlijkse examens, voorstellingen,...).
Alle reguliere activiteiten en examens worden georganiseerd zoals voorheen.
- ✓ Leerkrachten vullen twee maal per jaar een evaluatie in: tussentijds op een zelfgekozen tijdstip en op het einde van het schooljaar.
- ✓ Er worden geen jaarwerkpunten meer ingediend.
- ✓ Een leerling is geslaagd voor een leerjaar als hij/zij voor *alle* opleidingsonderdelen als eindevaluatie ten minste “voldoende” behaalt.
- ✓ De leerlingen die meer dan een derde van de lessen niet hebben bijgewoond zonder dat hun afwezigheid gewettigd was, zijn niet geslaagd.
- ✓ **De leerkracht is eindevaluator!**
- ✓ Externe jury = 1 jurylid per examen (alle graden): geeft evaluatie van de podiumprestatie aan zich in schaalverdeling “onvoldoende – voldoende – goed – zeer goed – uitstekend”, aangevuld met woordelijke feedback.

✓ **STUDIERICHTING MUZIEK**

- Voor groepsvakken én individuele vakken!
- **Examenprogramma's:**
 - **Geen opgelegde werken, geen verplicht geheugenwerk**
 - L3 volwassenen: 4 werken naar keuze
 - L4 jongeren: 4 werken naar keuze
 - M3 SAM: 2 werken naar keuze
 - M3 INS: 4 werken naar keuze
 - H3 SAM: 3 werken naar keuze
 - H3 INS: 5 werken naar keuze

- **Geen punten – geen externe jury** op:
 - Overgangs- en klasexamens → mondelinge/schriftelijke feedback en eindevaluatie in schaalverdeling “OV-uitstekend”, bepaald door leerkracht in samenspraak met collega('s).
 - Halfjaarlijkse examens → mondelinge/schriftelijke feedback met aanbeveling voor volgende schooljaar, bepaald door leerkracht in samenspraak met collega('s).
 - Openbare examens volwassenen (L3, M3 optie SAM, H3 optie SAM) → mondelinge/schriftelijke feedback en eindevaluatie in schaalverdeling “OV-uitstekend”, bepaald door leerkracht in samenspraak met de juryvoorzitter.

- **Geen punten - wel externe jury** op openbare examens van:
 - L4 jongeren
 - M3/H3 SAM jongeren
 - M3 optie INS (jongeren en volwassenen)
 - H3 optie INS (jongeren en volwassenen)
 - Overgangsexamens doorstromers

→ evaluatie van podiumprestatie door externe jury, gecombineerd met mondelinge/schriftelijke feedback, resulteert in eindevaluatie in schaalverdeling “OV-uitstekend”, bepaald door leerkracht in samenspraak met de juryvoorzitter.

→ feedback van de externe jury wordt meegegeven aan de leerlingen.

✓ **STUDIERICHTING WOORD**

- Geen punten - wel externe jury
- 2 toonmomenten/schooljaar: 1 tussentijds & 1 aan het eind van het schooljaar (met externe jury)
- Evaluatie van podiumprestatie door externe jury, gecombineerd met mondelinge/schriftelijke feedback, resulteert in eindevaluatie in schaalverdeling “OV-uitstekend”, bepaald door leerkracht in samenspraak met de juryvoorzitter.

✓ **STUDIERICHTING DANS**

- Geen punten - wel externe jury
- Evaluatie van podiumprestatie door externe jury, gecombineerd met mondelinge/schriftelijke feedback, resulteert in eindevaluatie in schaalverdeling "OV-uitstekend", bepaald door leerkracht in samenspraak met de juryvoorzitter.

De SAMWD LIER in de praktijk

WAT VINDEN WE BELANGRIJK?

- ✓ Probleemoplossend leren en ontwikkeling van kritisch denken centraal stellen.
- ✓ De leerkracht is een mentor en coach die het initiatief van de leerling bevordert: daardoor kunnen we afwijken van het traditionele meester-leerling-model. De leraar loopt eerder *naast* de leerling dan ervoor.
- ✓ Kunstig competent geeft ons een evaluatiesysteem om in onze snel evoluerende maatschappij een academie in beweging te garanderen. Leerlingen en leerkrachten stellen vanuit een constructieve invalshoek vragen waardoor ze samen in deze maatschappij kunnen groeien.
- ✓ Interactie en kruisbestuiving tussen verenigingsleven en SAMWD stimuleren.
- ✓ Nauwe samenwerking met andere onderwijssectoren opzetten (kleuter-, lager en secundair onderwijs) opzetten.
- ✓ Partnerships aangaan met andere spelers uit het culturele veld (bibliotheken, culturele centra, festivals...) zodat de SAMWD deel kan uitmaken van een netwerk van initiatieven om leerlingen en cultuur samen te brengen.
- ✓ Expertise van DKO-leerkrachten ter beschikking stellen van kleuter-, basis- en secundair onderwijs.
- ✓ Nadruk leggen op actieve creatie, zonder daarbij passieve educatie (zoals het bijwonen van voorstellingen) te vergeten.
- ✓ Ruimte scheppen voor reflectie over de geleverde prestaties: voedende feedback zorgt voor een concrete link tussen proces en product.
- ✓ CoExAct-netwerk¹ stimuleren en uitbouwen zal de zichtbaarheid van de SAMWD in de maatschappij verhogen.
- ✓ Discipline- en klasoverschrijdende projecten organiseren (bijvoorbeeld thematische projectweken, Week van de Amateurkunsten...)

¹ CoExAct-netwerk: hiermee worden alle activiteiten bedoeld waaraan leerlingen en/of leerkrachten vanuit de SAMWD op vraag van derden meewerken.

AANBOD PER STUDIERICHTING

Onze academie biedt vanzelfsprekend de door het decreet voorziene structuur aan. Daarnaast is er nog reeks uitbreidingen: die staan hieronder vermeld.

I. Studierichting Muziek

I.1 Lagere Graad

- ✓ Alles vertrekt vanuit de stem, gekoppeld aan podiumervaring: daarom wordt 1u/week samenzang gegeven in plaats van het verplichte 1/2 u/week. In nagenoeg alle filialen is er ook een jeugdkoor.
- ✓ AMV: uniforme aanpak in de hoofdschool en alle filialen
- ✓ Samenspel wordt aangemoedigd vanaf de lagere graad, bijvoorbeeld door het organiseren van junior-samenspeldagen, strikersdag, Orkest van de Reizende Maan, ...
- ✓ Buiten de officiële structuur: muziekinitiatie vanaf 6 jaar
- ✓ Tienerklas: AMV voor de specifieke doelgroep van 12-15-jarigen, die ook vanaf L1 met een instrument kunnen starten.

I.2 Middelbare Graad

- ✓ AMC in themalessen: leerlingen maken hun keuze uit een waaier van onderwerpen.
- ✓ "Leren in alternatieve context" kan zowel in richting instrument (INS) als in richting samenspel (SAM): mogelijkheid om samenspel of koor te volgen buiten de academie, in een vereniging die aan door de academie vastgelegde criteria voldoet.
- ✓ Richting INS: automatisch na eindevaluatie 'zeer goed' of 'uitstekend' in lagere graad of via slagen voor een halfjaarlijks examen
- ✓ Tweede instrument: wordt normaal pas toegestaan wanneer de leerling als eindevaluatie 'uitstekend' behaalde op het laatste openbaar examen (L4 of M3 INS). Over uitzonderingen beslist de directie.
- ✓ Pop/Jazz-afdeling: wordt enkel in Lier georganiseerd, niet in filialen.
- ✓ In de Pop/Jazz-afdeling wordt in de middelbare graad gedifferentieerd gewerkt: de invulling gebeurt op maat van de leerling.
- ✓ AMC Pop/Jazz en arrangement Pop/Jazz worden aangeboden.
- ✓ Labo Nieuwe Muziek-junior voor leerlingen middelbare graad.
- ✓ Een waaier van mogelijkheden om samenspel te volgen: schoolorkest Academia, samenspelgroepen, koor, ...

I.3 Hogere Graad

- ✓ “Leren in alternatieve context” kan zowel in richting instrument (INS) als in richting samenspel (SAM): mogelijkheid om samenspel of koor te volgen buiten de academie, in een vereniging die aan door de academie vastgelegde criteria voldoet.
- ✓ Mogelijkheid om cursus koordirectie te volgen
- ✓ Instrumentaal Ensemble ‘Hedendaagse Muziek’
- ✓ Groot symfonisch orkest ‘Academia’ en kamerorkesten ‘Vivarte’ en ‘Amadeus’
- ✓ Pop/Jazz-richting: Big Band en arrangementcursus
- ✓ Mogelijkheid om cursus Audiovisuele Technieken te volgen.

I.4 Algemeen

- ✓ Getalenteerde leerlingen, zowel in de klassieke richting als in de Pop/Jazz-richting, kunnen in de doorstromingsafdeling, een op maat samengesteld urenpakket volgen als voorbereiding op het toelatingsexamen aan de conservatoria.
- ✓ Buiten de officiële structuur wordt een musicalopleiding aangeboden.
- ✓ Richting Oude Muziek: de cursussen zoals barokviool, clavecimbel, luit, blokfluit... worden samengebracht onder de noemer ‘Oude Muziek’. Binnen deze richting worden ook specifieke projecten opgezet.
- ✓ Muzische Vorming: samenwerking met het basisonderwijs
- ✓ Grote jaarlijkse projecten: toneelvoorstellingen, LIERische Kunsten, Lenteconcert, Kerstconcerten..., waarbij steeds gestreefd wordt naar interdisciplinaire samenwerking (muziek, woord en dans).

II. Studierichting Woordkunst

- ✓ Cursus repertoriumstudie krijgt een praktische invulling: voorstellingen bijwonen en kaderen.
- ✓ Aanbieden van optie Literaire Creatie en Toneelregie
- ✓ Welsprekendheid is een discipline waarin de creativiteit van de leerlingen op alle mogelijke manieren aan bod kan komen.
- ✓ Singersongwriting als studierichting overschrijdend project in coördinatie binnen Woord.

III. Studierichting Dans

- ✓ Voor jongeren: aanpak gebaseerd op techniciteit en artisticeiteit, gekoppeld aan podiumervaring.
- ✓ Voor volwassenen: aparte aanpak, meer voor het plezier en niet productgericht.
- ✓ In lagere graad: klassiek ballet
- ✓ In middelbare graad en hogere graad: klassiek ballet en hedendaagse dans.
- ✓ Apart aanbod voor zowel startende kleuters als gevorderde dansers met medewerking van gastchoreografen (deCompagnie).